

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Qvibus Totvm Hominis Christiani Officivm Explicatvr; Quídque is fugere,
quid agere debeat, quàm exactiſimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindelicorum ; Dilingæ, 1695

Discursus XVIII. De Pernitioso errore peccantium fiduciâ À Confessionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45993](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45993)

Nullam sit Sacramentum, ad cuius fructum percipiendum plus nostræ operæ requiratur, quàm ad secundi huius Baptismi, Pœnitentiæ nimirum; tam pronum erit nos omni fructu illius desitui, quàm pronum est in alieno ex necessariis deficere. Et verò s. Teresa, jam Cœlo recepta, cum personarum, suo cultui singulariter addictarum, videndam se præberet; Filia, ait, tanta è Christianis multitudo æternùm damnatur ob Confessiones non rite peractas, ut fidem tuam superet. Non oportet igitur quem-

quam, AA. Dilectissimi, cui animæ suæ salutis cordi sit, eam tanto discrimini expositam relinquere; sed è diverso id omni conatu, atque industriâ agere, ut se de illa expositis hæcenus Cordis, Linguae, Manuum signis, reddat, quàm fieri potest, certissimum; ut hæc tantilli temporis intervallo cum veris Pœnitentibus dolendo, mereatur cum Beatis cœli Incolis, abstergis lacrymis *de Pœn. æternùm delitari & gaudere. In d. i. c. corde contritio, in ore Confessio, in opere Perfecta humilitas: hæc est perfecta, & fructu. Et ifera Pœnitentia.*

DISCURSUS XVIII.

De Pernitioso errore peccantium fiducia Confessionis.

Nullo sunt, quæ minùs gratiam faciunt medicinam: & quòd amara illa sit, & quòd non omne semper valetudinis detrimentum reparat. Si tamen dicere volumus, quòd res est; utrumque horum potius naturæ, de medicinis nobis prospicientis, beneficentiam commendat. Si enim potiones & catapota dulcia forent, & palato grata, si quidquid valetudini & viribus morbos nocuit, totum restaurarent, quis tandem adversæ valetudinis meta multum angeretur? Non magna esse læsionis æstimatio, quæ & suavi & potentiori remedio nos recuperatores scire-

mus; mors ipsa ut minùs formidata, ita etiam haud paulò facilior foret. Idem autem cum sit Aùthor & Naturæ & Gratia, non est ambigendum, quin quam in corporis, hanc & in animæ morbis curandis tenuerit rationem, & de similibus proportionem quãdam utriusque providerit medicinis. Placuit omnino divinæ Providentiæ, ut quæ propria esse medicinæ diximus, eorum utrumque etiam Pœnitentiæ proprium esset; ut scilicet & ingrata esset utenti planèque insipida, neque omne semper illatum à peccato malum ex toto restauraret, his maximè de causis, ne, si secus esset, Fideles à morbis animæ nõ abhorretent; gratia, quæ sanitas est animæ,

I i

nima, possessionem parvi facerent; statum quoque etiam culpæ, quæ eorum mors est, adamarant. Supra fidem tamen est, omnem hanc providentissimæ Dei curam non sufficere, ut rectè sapiamus. Frequentes admodum illi sunt, qui remedii in Confessione reperendi fiduciâ nulla non, quantumvis atrociam, scelera audeant: *aperiam, Sacerdoti: hoc est, non morbum, non mortem timent, remedii quamvis dubii, fiduciâ. O stulti & tardi corde ad credendum!* Prò stolidos, & hebetes animo ad intelligenda Fidei nostræ mysteria, & fines Christi in donandis, & instituendis nostrâ causâ Sacramentis! Confido equidem me, effecturum, ne hæc porrò inter vos temeritas regnet: spero inquam, me impetraturum, ut si quis amentium istorum me audit, rectius ille deinceps sapiat, & geminum agnoscat periculum, cui se exponit, qui gratiæ, Confessionis beneficio recuperandæ, fiduciâ peccat; nimirum aut non ritè confitendi, aut, quamvis ritè confiteatur, tamen æternum perendi.

II. Quoties ad prava Damon sollicitat & invitat, duo potissimum animo objicit, præsens unum, futurum alterum: rei vitæ nimirum dulcedinem, & vitæ spem. Sic Eva, quam primam tentavit, pomum obtulit pulchrum visu, addidit spem non incurrendæ pœnæ; *nequaquam moriemini.* Hinc illa tanta Confessionis fiduciâ peccantium multitudo: dicant hi tacitè: *Dabo operam huc rei illicitæ; en præsentem peccati dulcedi-*

nam; dein peccatum iterum Confessione expiabo. En spem vitæ obtinendam. Hæc stulta præsentium primò in casum impellit, ceterum peros & innocentes: hæc iterum iterumque præcipitat, qui surrexerant, utq; culpas culpis cumulent, multum perluadet: *Jam, inquam, non peccatum obstrictus debeo me sacro Judici scelerum eodem sepe negotio de centum pecuniis, quo de uno solo me reum peragat; in eisdem verbis Sacerdos a multis, qui paucis me noxis absolvit.* Et cum ita plurimi vivant quam possunt sceleratissimè, non male quis dicit, obitumancem ita perditæ sperantiam numerum, complures quotidie hæc sperulatos, ad Orcum pergere. *Reprobi, sceleris nequissima multos perdidit.* Ad hanc igitur tam pernitiabilem opinionem animis plurimorum evellendam, ostendam illis primò, gravissimè conspiciantur de Confessione non ritè peragenda.

I.

III. Neque oblcara hujus periculi mihi videtur esse ratio; *scis enim isti præ se ferunt, quòd ignorant, necessariam profus esse se accusatam pœnitentiam, nec ullatenus sufficere, si Sacerdoti peccata narrentur oblique ullo de iis admittis dolore.* Dixi, ignorare hos tales summam doloris & pœnitentis necessitatem: hæc enim cognoscere, & ita loqui, summæ esset dementiæ. *Peccabo, & peccata confitebor:* perinde enim esset, ac dicere: *admittam hoc scelus: deinde me illius poenitebit:* *admittam scelus, & postea mihi, illud admitt-*

esse, magis displicebit, quam malum aliud quodcumque: admittam hoc scelus, & subinde cupiam illud posse ex anima vel sanguine meo abolere. Quis, nisi infans, ita secum ratiocinari potest? Edicat quis vestrum: si ipse dissuaderet Juveni Matrimonium cum femina infami contrahendum; hic vero responderet: ducam illam puellam: sed postea me poenitebit illam dixisse: an non exclamaret: hic ce- tero caret; vincite illum; infans est? Ita sine quavis vestrum diceret: & qua, obsecro, de causa? Quia nihil nos efficacius absterret à male agendo, quam timor poenitentiae, qui manifestus simul est, & crux impiorum.

Maxima est peccati poena, fecisse; nec poenitentiam gravius afficitur, quam qui ad supplicium poenitentiae ducitur. Quamvis illi fateri libeat, peccantem Confessionis praesidentiam, jam ad insaniam deductum esse, necesse est asserere, quod nesciat, aut saltem quod nesciat proprio experimento usque, necessarium esse ad Confessionem veram, veri letioque de admissis dolore.

IV. Hanc poro ad poenitentiam & dolorem necessitatem qui animum non advertit, qua tandem ratione illum habere curabit? Idem ejusmodi stultitia hominioni evenit, quod peregrino insipienti, qui cum iter grallante late per Provincias contagione facta, peni non habet, de literis sibi providere, quibus fides fiat, ipsum è terra luc infectis non esse profectum: unde in Provincie limite ultra pro- pecti veteris non inveniet, quod re- pondet; nisi se existimasse, talibus

literis non esse opus. Sed non juvat talis excusatio: neque enim stulta he- berudo supplet defectum eorum, quae necessario requiruntur; qualia sunt, sine quibus saviente peste commea- tus peregre venientibus non datur. Sic in re nostra cum Poenitentes isti pessime providi hinc abibant, ut in caelum pergant, audient: ubi est Confessionis dolor, qui solus in tui similibus fidem sanitatis recuperatae facere potest? Domine, reponet Pec- cator, non existimabam alio dolore esse opus, quam ut Sacerdoti bona fi- de peccata mea recenserem. Sed frivo- la excusationi locus nullus erit, tum quia saepe haec ignorantia noxae cul- parationem habet, utpote nata ex so- cordia addiscendi necessaria ad ani- mae salutem: & quanquam haec igno- rantia omnis expers noxae esset, sup- plere tamen illa non potest defectum alicujus, Lege penitus non dispensa- bili requisiti, nec efficere, ut valeat Confessio, quae naturam suam dolore constituitur, non ut aliquo, quod ad- esse, aut abesse possit salva rei natu- ra, sed tanquam eo, quo sine res

*S. Thom.
suppl. q.
2. ar. 3.*

luta. V. Verum dabo, ejusmodi stultè praesidentem non nescire, sine dolo- re Confessionem non perfici: quo- modo cum in se excitabit, responden- do sua operatione divinae Gratiae ex- citanti, quantum opus est, si parum perspecta illi sint causae, ob quas do- lendum sit? Ostendam vobis, me nihil fingere, aut exaggerare. Do- lor, quo Confessio sincera constitui-

RJ
nus

tur, oportet, ut sit vel Contritionis perfectus & omnibus numeris absolutus, vel Attritionis imperfectus & prior ignobilior. At qui peccat illa, quæ dictum, fiducia, nec causas intelligit, quæ ad nobilem illum præstantemque dolorem impellunt, nec illas, quæ excitant ad ignobiliorem: nimis ergo quàm procul ille abest à causis efficientibus, in corde dolorem ad veram penitentiam necessarium. Et in primis quidem nescit, quæ causæ ad amorem moveant, quæ tamen ipsæ ad dolorem illum perfectum & nobilem inducunt: si enim illas cognosceret, quomodo contemnere Deum aut vellet, aut posset ob hoc ipsam, quod summa æstimatione dignus sit? Quomodo eum offendere, quia tam bonus & benignus? Injuriis lacessere, quia earum tam tolerans est, & tractare quàm pessimè, quia usque ad eò amabilis? Præterea, quod vel maximè cruciat verè dolentem, est injuria Deo per peccatum illata; *Peccavi, ajebat Job, quid faciam tibi, o custos hominum?* Peccavi, quomodo igitur erga te me geram o Conditor, & Conservator hominum? *Quid faciam tibi* ajebat, non, *quid faciam mihi?* Nec enim de hoc ambigebat; cum constet, Peccatorem, ut satis faciat & compenset damna peccando illata, debere peccatum amarissimè deslere, de eo se accusare, emendare, & quæ imperata fuerint, opera penalia præstare. Hæc ille si fecerit, satis repararit damna, quæ ipse passus est. Sed ut injuria in Deum illata repararetur, necesse esset

Job. 7. 20.

posse post peccatum efficere, ne peccatum fuerit: & quia hoc fieri ratione potest, ideirco dicebat Job *Peccavi, quid faciam tibi?* Id igitur, quod tam vivum in Penitentibus dolorem parit, non est peccatum, sed peccasse. Peccatum siquidem purum habet remedium, sic ut delicti penitus possit atque aboleri, ut nihil planè de eo superfit, ut sol nobilium dissipat: *Delevi quasi nebulam peccatum tuum*: atque ita tolli omnino potest. Cuius & doloris origo. Sed peccasse sine remedio est; unde etiam jure merito semper nullo sine deplorata: eaque ipsa de causa dicitur quodam de S. Petro, quod ceperit flere: *cepit flere*: quando autem desierit, non quam legitur: cum idem illi & dicitur & vivendi finis fuerit. Hinc licet arguere, an, quibus illud familiare est; *peccabo, sed postea confitebor*, vel umbram in animo habere possint caritarum ad Contritionem impellentium, quarum præcipua & terrena est, summam Dei bonitatem offendisse?

VI. Utinam vel ignobilioris illius doloris causæ in iis locum haberent; tunc enim perfecti amoris & doloris, qui eadem cientur causâ, defectum saltem timor suppleret, & dolorem excitaret minus perfectum. Sed ut hic quidem in animis ejusmodi locum habet. Nec amant, nec timeant Deum. Plutarchus scribit, ætate sua fulmen cælo lapsum Romæ damnum illud intulisse nihil, quàm ut calcem à militis pede solveret. Hujus omnino fortis esse divinæ Justitiæ fulminis peccato-

peccator
nimirum
Concion
vangeli
tunc, nu
cerè siq
rit, qu
sunt, qu
rumpunt
tam non
non oc
quod er
horreat,
lis rex a
leorus
tates a
ex miser
admilio
timere?
sollicit
gna, qu
timere i
sed vel
metuunt
et, quia
ut Div
tia cum
tius aug
ces agat
tandem
mulavit
rebat
per nec
est invi
siondit,
exiguu
respon
opera me
deliquit

peccatores delirant, ita ut post tonitruum fragorem & tonitru, quod Concionatorum, Prophetarum, Evangelii lingue contra eos intonuerunt, nulla securura sint fulmina, aut certe siquod unquam intortum fuerit, plus ab eo damni accepturi non sint, quam ut aliqua fortassis ligula rumpatur. Deum sibi fingunt, qui tum non oderit peccatum, quam ipsi non oderunt. *Existimasti inique, caudera tui similis.* Aut si ab eo abhorreat, talem illum sibi fingunt, qualis rex apud esse fertur, qui sic in melle totus habitat, ut aculeum in irritantes non exerat totum inquam, ex miserationibus compositum, sine similitudine Justitiæ. Et hoc sit eum timere? Equidem Sancti longè altius sublimiusque de Dei Bonitate sentiunt, quam impii; nec tamen interim timere illum desinunt, quia bonus, sed vel ex hoc capite magis eundem metuunt. *Quis non timebit te Domine, quia solus pius es?* Non pugnat igitur Divinæ Misericordiæ clara notitia cum timore Justitiæ, sed hunc potius auget, efficitque, ut altiores radices agat; cum satis constet, neminem tandem latere justius, quam qui diffimulavit, indulsitque diutius. *Superceabat Misericordiâ iudicium.* Insuper nec illud Dei amicos fugit, quòd, tedi in vitus Deus ad puniendos reos descendit, nullum tamen, quantumcumque exiguum, peccatum sit, cui sua non responsura sit pœna. *Perebar omnia opera mea, sciens quoniam non parceres delinquenti,* omnium velut nomine Job

ajebat. Princeps mansuetus & in subditos benigne affectus mortis sententiam, contra nefarium aliquem latam, chirographo suo non sine lacrymis firmat; sed firmat tamen. Sic & amantissimus humani generis Deus dolet quidem, cum quem condiderat, ut in cœlo novum sidus fulgeret, atrum Inferni carbonem effici, non tamen ideo non suo tempore & fert sententiam, & executioni quàm efficacissimè mandari curat; sed postquam Misericordiâ Dei illacrymavit sententiæ ferendæ: *Heu vindicabor de inimicis meis;* permittit, ut divina Justitiâ promeritum supplicium firmet, subscribâtque, & *convertam manum meam ad te, & excoquam ad purum scoriâ tuam.* Sic cœlum quoque priusquam fulminibus terram, noxiis vaporibus plenam, feriat, & magno fragore obstantia quæque diffringat ac stenat, velut luctum induit, & artis se nubibus vestit; tandem nihilominus fulminat, & cum tumultu obvia disjicit ac prostermit. Sic de Magni Dei Bonitate Justi sentiunt, & idcirco sic confidunt, ut metuunt; sic metuunt, ut confidunt. At impii insani, qui plus de Deo non norunt, quàm quantum sufficit ad eum contumeliis afficiendum, utraq; hac virtute carent, neque in ejus Bonitate confidunt, sed de ea temerè præfidunt; neque Justitiâ verè metuunt. Si autem non metuunt, quòdemum horrore concutientur, dum eum à se offensum cogitant & irritatum? hinc potius ad risum & hilaritatem

tatem sese excitabunt, ut planè faci-
Prov. 10. unt, nam *quasi per visum stultus operatur*
 23. *scelus.*

VII. Sed melius istud patebit, si ita differamus. Duo sunt, in malorum genere, summa, quibus animam hominis punire Deus possit: primum est, si illam detrudat in gehennā, ubi summo Bono æternū privata, ferat in æternū imensam molem miseriarum. Alterum est, si novis eam culpis fœdari sinat, subtrahendo justissimè auxilia gratiæ suæ opportuna. Videamus modò, quàm non timeat Deum impius aut hanc, aut illam propter calamitatem. Et primò quidem, quòd eum non metuat ut potentem damnare æternū, apertissimum est, quia sic cum Deo agit, ac si hoc ille nequaquam posset. Funambulū cogitate, ita ut vestrū quis funis illius extremū manu teneat, cui alter tam sui securus inambulat. Si temerarius ille, sub idem ipsum tempus, quo in manu alterius funis est, ipsum rideret, subfannaret, contumeliis proscinderet, injuriis demum quibuscunque posset, irritaret, an merito diceretur, eum timere? haudquam sanè. Nonne autem ita se res habet cum peccatore, qui Deum semel offensum aliis identidem, aliisque culpis irritat, secum militans. *Sam aliàs confiteri nocet debet: tantundem est de uno, quàm de duodecim se peccatis accusare.* Hiccinè Deum timet, qui ita sentit ac loquitur sub idem illud tempus, quo vita ipsius ex uno Divinæ voluntatis nutu pendet, quæ minore

negotio cadere miserum illum finit
 flammis æternas, quàm is, qui feræ
 manu stringit, eam laxet, sinatque ne-
 robatem illum injuriosum præcipi-
 casu huius affligi? *Deum, qui habet su-
 tum tuum in manu sua, non glori-
 cæsti.*

VIII. Altera pœna, haud paulò majus
 quæ Deus animam multare potest, est
 finire eam in novas culpas labi, & sic
 ita prostrata fuerit, desere, de qua
 eâ denuo erigenda porro non cogi-
 tare. Hoc supplicii genus pœna
 illo tantò majus est, quanto umbra sub
 Mons aliquis major est. *Erasti au-
 mam meam ex inferno inferri, dice-
 bar David, ut indicaret illius divini
 favoris magnitudinem, quo peccati
 venia ipsi facta fuerat: eruiisti me De-
 mine, ex Inferno inferri, velle enim
 si Infernus à peccato (ut lapsus ne-
 jam dicere memini) separari posset,
 sine comparatione minor futura esse
 calamitas cadere in Infernum, quàm
 cadere in peccatum. Deus autem
 ut nos hoc supplicii genere omnium
 atrocissimo puniat, ut linat, inquam, in
 lorde peccati cadere, & in us com-
 putrescere, non alio opus habet, quàm
 ne suâ nos Gratiâ adjuvet; ita ut no-
 vo nos favore non præveniens, hoc
 est, nihil agens, nos verè reddat misera-
 rimos. *Quis non timebit te, o Rex gen-
 tium?* attonitus exclamat Prophe-
 ta Jeremias. *Quis non timebit te, ma-
 gne Gentium Rex, cum sine armis, si-
 ne machinis sine ullis aliis mediis, tan-
 tum nihil faciendo, facere possis, ut
 nihil sint omnia? Non videtur quo-
 quo**

P. SEGNE
 Homo Christianus

quo modo fieri posse, ut ullus uspiam
 sit, qui talem Regem non metuat; &
 timet sunt re ipsa, qui non metuant; &
 omnes nimirum Peccatores, sed
 maxime, qui Confessionis fiduciam
 peccant, dum ut minus malum eli-
 gent, quod est malorum summum, &
 quo majus ne divinæ quidem Justitiæ
 iracundiam potentissimum infligere po-
 test, quod est, permittere, ut culpæ
 caligine cumulentur. *Appone iniquita-
 tem super iniquitatem eorum.* Dubium
 ergo nullum relinquitur, hujus sari-
 ut Peccatorem nullo Dei metu tangi,
 neque propter supplicia, quæ hic po-
 test ipsi interrogare; neque propter gra-
 tiam, quam potest subtrahere. Nul-
 lum ergo cognoscit earum causarum,
 quæ potissimum movere deberent &
 impellere ad sincerum de admissis dolo-
 rem, neque ullam earum sensum ha-
 bet.

IX. Id unum superest, ut cum præ-
 sedores istos nec præmiorum maxi-
 morum jactura, nec pœnarum à Deo
 iratatarum atrocitas ad dolendum
 moveant, ipsa peccati foeditas & tur-
 pando impellat. Verùm & ista quo-
 modo impellet, ignora, & à tam pro-
 terve peccantium oculis procul re-
 mota? Si in pretiosissimam sponsæ
 alijus vestem, quæ ipso solenni nu-
 ptiarum die superba incederet, alteri-
 us incuria olei aliquid effunderetur,
 nec tamen sponsæ vestem confestim
 poneret, ut elui temporali labes posset,
 sed vas potius totum exhauriret, ad
 vestem illam suam undique foedè
 commaculandam, cum dicto: Jam
 alia mundari illam necesse est: cre-

deretne quisquam eam maculam
 sponsæ horrore esse, ut quæ vel maximè
 personam dedecet, quam ipsa tum ge-
 rit? ego certe induci non possem ad ita
 sentiendum. An non autem id, quod
 sponsa ista, agunt, quicumque aliquâ
 noxâ sordidi alias aliasque superad-
 dunt propterea, quod unâ eademque
 operâ elui omnes possint? Illi enim
 pro eo, quod festinare eos oporteret
 ad abstergendam confestim, providi
 doloris ope, foedam illam labem, quæ,
 Dæmonis invidiâ, nitidissima eorum
 Innocentiæ velis aspersa est, rapi-
 unt ex ejus manibus totam infernalis
 picis, sordidumque ollam, foedissimâ-
 que illa colluvie animam undique
 conspurcant, ne guttâ quidem in vase
 relicta. Hoc non est odisse, non est
 horrere maculas, sed amare; non est
 in lutum, aut stercoreum receptaculum
 casa non præviso præcipitare, sed pu-
 tidissimas has sordes animo destinato
 complecti, arcuque pectori adstri-
 ctas ut gemmam pretiosissimam, reti-
 nere. *Qui nutriebantur in croceis, am. Thor. 4. 5.*

plexati sunt stercorea. Cum ergo pro-
 cul abist, ut peccati turpitudine isti
 ad ejus detestationem moveri queant,
 aliud jam porro non invenio, unde
 nasci eorum in animis possit tam ne-
 cessarius ad ritè confitendum dolor,
 neque ullam eorum Pœnitentiæ inju-
 riam futurus viderer, si S. Joannis
 Chrysostomi autoritatem secutus,
 Pœnitentiam ejusmodi appellarem
 Theatralem.

II.

X. Sed quia animus mihi est, viam
 vobis omnem, omnem receptum præ-
 clu-

RJ
 nis

clādere, nequā exitus pateat, dabo vobis nunc quidem, quōd etiā Penitentia agenda fiducia peccantes, penitentiam subiade, quam oportet, & suis partibus absolutam agatis. An idē securi estis de salute consequenda? Imō disertē pronuntio, vos, etsi ita bene succedat penitentia negotium, de salute tamen vestrā gravissimē periclitari, ob illam præcipuē, quam contrahitis interim, contumacem peccandi assuetudinem. En igitur etiam declinato solerter primo, quod vobis imminere dicebam, periculo, alterum superest; & idem vobis accidit, quod illi, qui ex dentibus & unguibus Leonis, magnā suā felicitate, elapsus in-

*Amos 5.
19.* *Quomodo si fugiat vir à facie Leonis, & occurrat ei Ursus.*

Ursi unguis irruit, *Quomodo si fugiat vir à facie Leonis, & occurrat ei Ursus.* Igitur quisquis tam nullā curā iterumque peccando pravam assuetudinem contrahit, de salute sua gravissimē periclitatur: hac enim ratione, relabi & relabi redditur illi longē facillimum & pronissimum, surgere autem & erigere se indies sit difficilior; quibus duobus gressibus tenditur ad funestam illam & finalem, quam dicimus, Impenitentiam. Nolim equidem me quisquam existimet hominem, quem oblectet tristissima quæque ominari & prælagire, id quod tetricis quibusdam spiritibus familiare est; hoc ex hominum genere neque sum, neque vos me ut talem acculare potestis, quando certa & evidentia vobis pericula prænuntio. Nonne, si verum dicere non piget, si fornicis alicui plus semper ponderis imponitur, quæ autem illum sustinent fulcra & parietes

indies debiliores redduntur, minime le semper magis obnoxius redduntur? Atqui non alia est eorum conditio, qui pergunt peccare venix per penitentiam obtinenda fiducia. Semper desuper augetur pondus peccatorum, miseram animam deorsum urgens; quæ autem illam sustinent Græve fulcra, debiliores redduntur indies; tali autem fornici, tali anime ruina prælagire & stragem, non est animi tenebricosi & terri, sed animi prædenter metuentis. Paucis dicamus, quod est. Gemina sunt pondera, quæ toto nisu animam Orcum verius comprimunt: unum est pondus inmensæ pravæ assuetudinis, exterum alterum, tentationum Dæmonis: utrumque horum ponderum, quod quis peccat sapius, hoc crescit amplius, etsi post admisa peccata de his quis delectat, & verè seriōque delectat, ac delectat.

XI. Et hujus scilicet rei cura illi nulla est, nec ad eam animum advertit, qui delirans dicit: *Admirare hoc scelus, & subinde agam penitentiam.* Qui ita agit & loquitur, similis est alteri, cujus ades malè saxe rectæque pluvias in ipsa conclavium intima amitterent, is tamen undam pluviam vase aliquo excipere, forsasque effudisse contentus non aliter malo provideret. Neque enim ea re tutum, quod frequentes afferrent pluvie, damnus amoliretur: interim enim recti trabes seorsim computrescerent, harumque corruptio totius secum recti ruinam traheret, nemine etiam unde impellente. Idem illis acci-

P. SEGNE
Homo Christianus

dit, qui peccata sua in pugillari, aut
 sola mente notasse, & foras per con-
 fessionem effudisse contenti, animum
 quidem his sordibus purgabant, malo
 tamen omni remedium non facient:
 neque enim impediunt, quò minus
 horum subeant pernitiosa hæ aqua,
 semimque graviora damna molian-
 tur. Computrescent trabes, vires, in-
 quam, animi corporisque debiliores
 redduntur indices, magisque in vitia
 prone, habitum pravorum vi, quos
 repetita sapius culpe, etiam abolita
 per penitentiam, reliquere: atque
 tantamquam parum à pernicie ul-
 tima aberit, qui sibi de securitate plau-
 debat? Errat, qui sibi persuadet, animo
 à noxia absoluto, pristinum omnem
 vigorem, plenamque mox sanitatem
 restitendam, perinde ac si nunquam
 noxia ulla fuisset contracta: ita ut in-
 fens e. g. suis flagitiis muliercula
 tum restitatur in gradum, quo est
 virgula, vix gnara, quid inter dex-
 tram interfit & sinistram. Post ab-
 solutionem à peccatis, teste Angelico,
 remanent reliquie peccatorum præ-
 teritorum, habitus maximè pravi, etsi
 fracti & viribus imminuti, ita ut non
 quæ prius potestate ac libertate domi-
 nentur. Verba S. Doctoris sunt,
*Non prohibet, quin remissa culpa, re-
 maneat dispositio ex precedentibus
 actibus causata, que dicuntur peccati re-
 liquia. Remanent tamen debilitate, &
 alienatio, ita quòd homini non dominan-
 tur. Quando tota acie gemini exer-
 citas congregiuntur, etsi vincat alte-
 ratur, non tamen victi ad unum o-*
R. P. Segneri Christ. Instr. Tom. III.

mnes internecone delentur. Mul-
 ti quidem cadunt in acie, alii tamen
 vulnerantur solum, non paucos fuga
 servat. Imò non semel contigit, tam
 multos fugere, ut ex fuga retracti, &
 strenui Ducis, hortatibus animati, di-
 recti consilio, manu adjuti, victi victo-
 res ipsos profligarent, subjugarent,
 ignominia tantò majore, quò turpius
 est victores in Triumphum duci. Ita
 ferè se res habent in prælio, quo pec-
 cata à verè penitente vincuntur. E-
 quidem absolute extinguntur
 noxæ lethales omnes: nec tamen
 idcirco hæc in pugna omnes salutis
 nostræ hostes profligantur, aut cæ-
 duntur; vulnerantur aliqui, nec gra-
 viter, doloris vehementioris defectu.
 Istos inter hostes præ ceteris formida-
 biles sunt habitus pravi, quibus fit,
 ut Penitens, etsi noxarum vinculis
 liber, non tamen eas recuperet vires
 ac robur, quibus antè quàm tot pecca-
 ta cumularet, pollebat.

XII. Insaniunt profectò, qui ita
 secum ratiocinantur. *Sufficit si peni-
 tentiam agam: admittam hoc scelus, sed
 suo me tempore apud Sacerdotem dolens
 accusabo!* An non enim primò, mors
 opprimere posset nihil minùs opi-
 nantem, sic ut agenda penitentia,
 & noxarum confessioni tempus non
 suppeteret? An non deinde contin-
 gere posset, dolorem propositumque
 non esse, qualia oportet, sed alienari-
 onem à peccato procedere ex causis
 merè naturalibus, sicque absolute
 Sacramentali Gratiam nullà ratione
 conferri? Denique, si absint cetera,
 K k an

R.I
 nus

an non post obtentam noxarum veniam magna adhuc animam premit calamitas, dum manet ingens ad malum, ex peccatis toties iteratis nata, proclivitas? Sunt, qui animum non advertant ad illam vim nisi unquam, quo ad peccandum eos detestabilis assuetudo propellit, atque ideò rem non aestimant, quanti par esset. Natura hominis suscepte iponte & pondere, quæ est noxa originariæ malignitas, in scelera, atque adeò deorsum ad infernum vergit: *Sensus & cogitatio humani cordis in malum prona sunt ab adolescentia sua.* Quid autem fiet, si ad naturam ita depravatam natura accesserit altera, habitu non minus pravus? Hæc illi juncta pondus constituent tam magnum, S. Augustini sententiâ, ut inde nascatur necessitas, seu summa quædam salutem consequendi difficultas. *Dum servitur libidini facta est consuetudo, & dum consuetudini non resistitur, facta est necessitas.* Ita constituti nonnunquam sancto Confessionis Sacramento rectè ac salutariter utentur: sed quia Sacramentum hoc non tollit, ut dicebam, ex toto propensionem, ex prioribus peccatis relictam, ad eadem de novo admittenda (sicut nec Baptismi Sacramento auferuntur inclinationes prava, quæ sunt fructus noxæ originariæ) idcirco in deteriora indies prolabantur, peccata peccatis, culpas culpis cumulabunt, ad vitæ usque finem: quando id ipsis eveniet, quod senibus, morbo aliquo longiore laborantibus, ut valetudine nunquam recuperatâ, illi commoriantur. Sic

Antesignanus Medicorum: *Quicumque morbi senibus accidunt ducuntur, magna ex parte illi commorantur.*

XIII. Partem alteram pondus hujus gravissimi tentationibus sine Dæmon addit; quæ sunt ventus ille vehemens ac tumultuosus, qui cum Jobo sanctissimo aliter nocere non posset, domum ejus everit; at Peccatorum domos intactas relinquit, nam verò prosternit. Hæc tentationes, hæc hostis capitalissimi machinationes tantò augmentum magis & incrementa sumunt majora, quò major evadit numerus peccatorum. Et ejus rei ratio manifesta est: à quo enim Dæmon potestatem illam authoritatèque, quâ nobis quoties modo imperat ut Tyrannus, accipit, nisi à peccato? *A quo quis superatus est huius & servus est,* affirmavit S. Petrus. Quisquis ergo peccatorum numerum auget, eadem operâ Dæmonis potestatem auget, & novum illi adversus se jus tribuit, victorias ejus cumulando, eò usque, dum tandem rotus quis pendeat ab arbitrio Dæmoni tam execrabilis. *A quo captus est, non tenetur ad illius voluntatem.* Et verò hæc sunt veteratoris istius strygi artes, Christianis parùm vulgo cognitæ: principio modicis esse contentum, ut subinde accipiat plura, ac denique totum auferat. *Dixerunt animæ tuæ, & incurre, ut transiamus.* Lucifer bellitum suorum operâ & ministerio, principio aliud à nobis non petit, quàm transitum per cor nostrum: non petit in eo divertere, aut moram

l. s. Conf. sequendi difficultas. Dum servitur libidini facta est consuetudo, & dum consuetudini non resistitur, facta est necessitas. Ita constituti nonnunquam sancto Confessionis Sacramento rectè ac salutariter utentur: sed quia Sacramentum hoc non tollit, ut dicebam, ex toto propensionem, ex prioribus peccatis relictam, ad eadem de novo admittenda (sicut nec Baptismi Sacramento auferuntur inclinationes prava, quæ sunt fructus noxæ originariæ) idcirco in deteriora indies prolabantur, peccata peccatis, culpas culpis cumulabunt, ad vitæ usque finem: quando id ipsis eveniet, quod senibus, morbo aliquo longiore laborantibus, ut valetudine nunquam recuperatâ, illi commoriantur. Sic

SEGNE
Homo Christianus

trahere longiorem. Admitte, inquit, hac vice istud facinus, accusabis te postea de illo, nec illud aliàs repetes. Gesta nunc tantillum liquorem illum delectem calicis, quem tibi propino: mox expnes venenū, nec unquam polles labris tuis admovebis. Nunc te egestas premit maxima: ne recusa, ad quod ille te invitat peccatum; ut ejus ope ac beneficiā præsens calamitas sublevetur; admitte provinciam, nuntium illum ad desideratam personam perferendi; mox ab illo te excrucias, & disertis illi verbis denuntiabis, nolle te quidquam amplius operæ conferre ad talia negotia. Nunc inimicū habes infensissimum; aliter, quā te ille afficit, injuriam; postmodum autem ad Legis Christianæ amissim vives; nec enim quisquam tibi deinceps molestus erit, ne cum illo luat audaciam; & tu securus arma pones. Audi hostem humanissimum, minimēque importunum; non aliud pro ingenti, quem post se trahit, exercitu petit, quā vitam. *Invenire, ut transeamus.* Anne taceo illi fides? vā tibi, si ita est. Jubet nos verbis apertissimis Spiritus Sanctus, nunquam illi fidere. *Non credas inimico tuo in aeternum.* Si Monarcho Turcicus Legatum mitteret ad Christianorum Principum aliquem, ad petendum exercitū suo cernato transitum per arcem, aut urbem, Provincia propugnaculum, an impetraret, an fides ei haberetur? laud sanē existimo: multoque miris, si urbem illam aliquot mensium spatio suis firmandam præsidiis po-

stularer, cum fide tamen, anno nondum vertente eam reddendi. Miro autem est mirius, quōdquam Turca non invenit à Christianis fidem, hanc Dæmon hostis tantō perniciosior, inque eorum exitium juratus, à multis inveniat, dum sic eos sollicitat. Da mihi animam tuam tantillo tempore; mox illam tibi pleno jure restituam. Sine, meis è Legionibus cohortes aliqua cor tuum occupent, & stativa ibi habeant paucorum mensium spatio: Paschales sub serjas consistebere, & si sponte cum meis non emigravero, vel invitum cum dedecore eiciēs. *Incurvare, ut transeamus.* O fraudes apertas! & tamen his tam multi circumveniuntur! An nescimus Dæmonem serpentis esse similem, qui quacunq; caput immiserit, reliquum deinceps corpus eodem nullo negotio inferat? Maximē arduum Tentatori negotium est in consensu ad primum peccatum extroquendo; tum enim & Gratiā permanente ac stabili fortes summus, & adjuvamur transeunte, seu opportuno tempore benignē subministratā & singulari Dei providentiā, ut filii dilecti, protegimur, & hostis, qui oppugnat, foris est, nullā ad hanc animā parte occupatā: at ubi primum peccatum arbitrio quis suo admiserit, mox intra ipsum stationem Dæmon capit, medio in corde vexillum, victoriæ suæ signum, statuit; recedit Deus; & quemadmodum Rex abiens totam post se Aulæ appendicem trahit, ita cum Deo Charitas, & pulcherrimus reliquarū virtutum Chorus excedit; Gratia Sanctificans sub-

RJ
nus

trahitur; auxilia opportuna, & suo dari tempore solita, subministrantur parcius, & anima, arcis instar expugnata, in hostis victoris manet ditio- ne. Quis jam explicet, quantum re- bus sic stantibus animus virisque ad resistendum decrescant, quantum au- dacia, & libertas hostis crescat in ty- rannide exercenda? Et verò re ipsa anima illa, qua primò propè vi adhi- bita ad peccandum pertrahi debuit, volens postea ac libens magnâ suâ voluptate, pergit peccare; quæque constituerat, transitum tantum hosti concedere, jam illum inquilinum plu- rium annorum spatio non invita patitur.

XIV. Filii Patriarchæ Jacobi in Ægyptum se contulerunt, animo, non longiores inibi moras trahendi, quam necesse esset ad necessaria in summa annonæ caritate ibi cœmenda, mox autem paternos ad lares redeundi: sed exitus eorum decretis tam non re- spondit, ut quatuor exinde integris seculis, cum omni ex se genitorum turbâ, ea in provincia subsisterent: mansissentque semper in servitute mi- serabili, nisi Deus potenti suo brachio, per signa & prodigia, qualia nulla æ- tas viderat, nulla audiverat, Pharaoni- cæ illos è tyrannide eripuisset. Et- iam illa, necio quæ, ad peccatum in- ducitur necessitate, siquidem ipsi cre- dimus: ut ille vel eam ducat, vel a- lat fame latè grassante, vel vestiat nu- dam rigente brumâ, vel in lite magni momenti ab aliis destituta adsit. Non id spectat misera, ut vitam ducat lon- gam in illis flagitiis; absit: ubi du-

cta fuerit, ubi necessitates illæ sint nuditatis, deserint; ubi causa scilicet acta, ad vitam honestam confestim redire deliberatum habet. Talis est ejus destinatio: sed ab hac quæ de- verlus exitus! Dæmon, tanquam de- ter Pharao, qui in hac infelicissima peccati Ægypto summo jure imperat, ad eò miseram premit, tot libentibus fatigat & occupat, ut ne quidem de sua miseriâ serio cogitandi tempus relinquat: & quanquam illa, consi- dentia clamoribus excitata, decet migrare è regione tam insausa, tunc illi difficultates objicit, abire uti- gliis tam numerofo cum milite iussis, ut nisi Deo placeat dextera suæ po- tentissima opus exercere, succumbat Dæmoni; & anima, quæ initio non est ausa transitum hosti negare, ipsi jam via & solum fiat, scilicet tentissimis quæ pedibus calcandum. *Posuisti ut terram suam corpus tuum, & quasi viam transieris: solum quidem, ob peccatam ab ea admissorum vilitatem & insipi- tudinem; via verò, ob eorum adven- tendorum assuetudinem.* Scio, fieri nihilominus posse, ut vel tum Dæmon ejiciatur: sed fieri etiam potest, ut non expellatur: & quidquid demum accidat, tam diuturna in ejusmodi a- nima habitatio animos illi facit ad re- ditum tentandum, hand secus ac ce- nis, etiam sustibus abactus, redit ad æ- des, in quibus diu nutritus est: quod canis exterius non faceret. Nec redit solum, sed quod deterrimum est, cum pluribus canibus redit se nocentiori- bus: *Assumit septem alios spiritus se- cum, nequiores se: efficitque, ut anima*

SEGNE
Homo Christianus

contervillimarū tentationum larratibus
 consernata, pejore conditione fiat,
 quam antea: adest illi magis assiduus,
 multo dit attentius, curat, ne agat cum
 hominibus virtutis studiosis, ne lo-
 quatur viris Religiosis, Concionibus
 non adit, Confessarium eligat sibi fa-
 ventem, quem vel doctrina & peritia,
 vel animas iuvandi studium deficiat;
 & sic sunt novissima hominis illius pe-
 jora prius. Minime proinde ob-
 scurum est, quod quisquis semel ad-
 tum Diabolo pandit, periculo se ex-
 ponat, diu illum habendi inquilinum;
 quodque sepius manus dat impugnari-
 ſi & irridenti, hoc amplius animos &
 vires illi augeat, ad novam stragem
 edendam; atque hinc ratum fixum-
 que manet, verba illa: *Admittam hoc
 facinus, & postmodum confitebor*: ratio-
 cinationem esse hominis planè stoli-
 ti; qualis esset illa larrunculis luden-
 tis qui diceret: perdam hunc calculo-
 sum, & postea damnam refarciam:
 quò plures siquidem calculos perdit,
 tanto sic ipse ad resistendum debilior,
 partis adversæ autem potentia ad vin-
 tandum fortior.

XV. Necesse igitur foret, ad salu-
 tem Peccatoris in tuto locandam, ut
 quantum parte unâ crescit pravarum
 propensionum tentationumq; diabo-
 licarum pondus, tantum parte alterâ
 crederent & firmiora fierent divino-
 rum auxiliorum fulcimenta. Verùm
 hoc ipsum est, quod stragem & rai-
 nam proximè arguit impendentem;
 semper enim hæc fulcra minus firma
 evadunt, minusque ruinæ sustentan-

da suffectura. Quia autem hoc, quod
 dicebam, exactè intelligere, est asse-
 qui veritatem momenti longè maxi-
 mi ex iis, quas hodie proponere est
 animus, oportebit vos gradatim ac
 pedetentim ducere, tanquam per vi-
 am incognitam. Illud igitur ante
 omnia fixum ratumque esse oportet,
 solius nostri arbitrii voluntatisque
 viribus nos ad Deum converti nullâ
 ratione posse: & aliter sentire aut cre-
 dere, error esset certissimo Fidei do-
 gmati repugnans: *Non potest homo ac-
 cipere quidquam, nisi fuerit ei datum de
 celo.* Quin & cum recta ratione pug-
 naret contraria opinio; hæc enim
 nos docet; morbum quidem consci-
 scere posse hominem, cum vult, noxia
 valetudini usurpando; non tamen
 posse pro arbitrio læsam valetudinem
 recuperare; medicâ ad id arte est op-
 pus. *Homo, quando vult, egrotat, S. in Ps. 98.*
 Augustini verba sunt, *non quando vult,
 surgit: ut jaceret, intemperantiam suam
 habuit necessariam: ut surgat, necessariam
 habet artificis medicinam.* Quocirca si-
 cut totius vastissimi Oceani undæ
 non sufficiunt, ut vel unicam in sua
 concha elaborent margaritam, sed
 cæli tantum rore affuso tam nobile
 nature opus perficitur; sic quidquid
 virium ac facultatum habet natura, ne
 tantum quidem valet, ut eo voluntas
 vel unam actionem eliciat salutarem,
 sed Dei benefici grâtia operantem
 adjuvet necesse est. Quin ne adju-
 vare, quidem sufficit, excitanda est dor-
 mituriens voluntas, sic illam prave-
 niendo, ut si Deus prior ad Peccato-

R.I
 nus

rem non convertatur, hic se ad Deum convertere nulla ratione possit. *Job. 12. 15.* *Ecce ego respondebo tibi, aiebat Job, ut nos doceret, quanta sit gratia illius pravenientis necessitas: his enim verbis ostendit, Cor humanum muto antro, aut rupi esse simillimum, ex qua Eccho nunquam resonat aut* *Pf. 58. 11.* *respondet, nisi vox praveniat. Misericordia eius praveniet me.* Alè hac in animum demittite, AA. Dilectissimi: qui enim fiduciâ penitentia peccant, ita sanè agunt, ac si certum haberent, suis se viribus, suis facultatibus, cum libuerit, converti ad Deum posse.

XVI. Alterum, quod hic tenendum est, principium affirmat, tanto efficaciore intensiorque Dei gratia opus esse ad conversionem, quo plura peccata fuerant coarvata. Ad solvendam glaciem Solis radii sufficiunt; at ubi glaciem in crystallum indurescere contigerit, nihil jam Sol ardentissimis suis radiis potest; sed mallei tantum grandis ac ponderosi ministerio durissima illa massa in pulverem redigitur. Crystallinam ejusmodi duritiem induit peccatum, cum sæpe iteratur. *Propter multitudinem iniquitatis tuae dura facta sunt peccata tua.* Unde ut emolliatur animus Peccatoris marmore durior, non jam sufficiunt communes gratia divinae radii: illo malleo opus est, de quo per Jeremiâ Deus loquitur, *Verba mea quasi malleus conterens petram.* Illâ gratiâ opus est, quam S. Augustinus dicere solitus est Triumphatricem.

XVII. Posito hoc utroque ultimo principio, edico vobis, Leg. Dei ordinaria & communi, quæ Deus plerumque in Providentiâ sanctissimæ operibus sequitur, constitutum esse, ne Deus specialem hæc planèque singularem & abundantem gratiam iis largiatur, qui culpæ vigis, somnum, imò mortem, lupis ipsius gratiæ ope faciliè postmodum excutiendi fiducia, cumulo, magis magisque identidem ei se indignos reddunt. Primum hujusmodi assertionis firmamentum delinno et sine primario, quem spectare Deus solet in miseris nostris sublevandis: quæ est ipsa suæ Majestatis gloria. Quam autem in re nostra contemneretur? Si cunctis, qui tam reverentiâ veniæ prædentiâ delinquent, tunc certa esset admittarum culpæ gratia, tam non honore ac reverentiâ majore inde afficeretur Deus, ut etiam illi insultarent Peccatores. Ita dicitur affirmat Apostolus, *Deus non iridetur: quæ enim seminaverit homo hæc & metet.* Si ergo hæc metet, quæ seminaverit, si fecerit bene, habebit bene; si malè fecerit, malè habebit. At si plerumque Peccatores, etsi pro libidine peccent, paratam tamen promptamque, non qualemcunque, sed victricem illam triumphatricemque gratiam haberent, ut converti, cum placuerit profert, an non consequens esset, eos etiam pessima tantum in agris suis semina spargant, messem tamen habere optimam? Atque ita quodammodo insul-

P. SEGNE
Homo Christianus

aspirarent Deo. Et ad hoc aspirarent ipsi? *Deus non irridetur.*

XVIII. Deinde tantopere cordi est Deo, ut magni fiant dona ac munera, quæ pro sua ipse beneficentiâ mortalibus largitur, ut sæpe ea amicis suis, quamlibet enixè petentibus, cui non conferat, ne fortassis citò data vilescant, minorisque aestimentur. *Ne citò data vilescant:* ut loquitur S. Augustinus. Quis ergo sibi persuadat easdem has gratias profugis à Deo, & tergum illi contemptim obvertentibus passim obrudi, & vel invidiis obijci, cum interim amicis carissimis rogantibus negentur? Enimverò si ita faceret Deus, nulla jam earum esset aestimatio.

XIX. Accedit & illud, quòd pro contra acceptis à Deo donis gratias vel nullas, vel frigide egisse, sæpe Deo testis fuerit sufficientissima alia nova non tribuendi. *Ingratitudo, si rectè* Bernardus sensit, *inimica est animæ, exanimatio meritorum, beneficiorum perditio.* His enim denique legibus, ut Philo docuit, stabilitum est inter Conditorum & Creaturas commercium, ut beneficium quidem Creator faciat, creatura autem pro accepto gratias rependat. *Creatoris proprium est benefacere, & Creaturae gratias agere.* Quare si commercio huic, ex quo tantum emolumentum in creatura beneficium affectum redundat, tollendo satis est, gratias pro acceptis non egisse, an satis non erit eidem peccatis abruptum, collatis muneribus turpiter esse abusum, imò in in-

strumenta illa vertisse, quibus tam beneficis amor offenderetur? Hoc utique est ipsam adeò malè tractare. Misericordiam, sicque suomet arbitrio ac propria sponte ejusdem se privare subsidio ac tuitione; & sicut Asylò, confugientibus ad statuum Principis concessò, non gaudet, qui statuum ipsam tractavit contumeliosè; ita nec dignus est favoribus divinæ Bonitatis, quem non puduit eandem Bonitatem despiciatui habere.

XX. Alterum, quòd Deus spectat in suorum distributione beneficiorum, est utilitas Electorum. *Di. Rom. 8. ligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, iis qui secundum propositum vocati sunt sancti.* Quid autem utilitatis redundaret in Electos, si vel plerumque, vel quàm sæpissimè, præstantissima illa dona sua, quæ molliendis & domandis etiam durissimis cordibus sufficiunt, iis divina Benignitas largiretur, qui iisdem abusi, quàm possunt pessimè, eidem Beneficentiæ illudunt? An non potius hic Providentiæ ordo Electis esset offenculo? Talem ergo esse verosimile haudquamquam est. *Non relinquet Dominus Ps. 124. virgam Peccatorum super sortem Justorum, ut non extendant Justi ad iniquitatem manus suas.* Observant hoc loco Interpretes; etsi nonnunquam sapientissimo Dei consilio felicior sit Impiorum, quàm Justorum fors in iis, quæ sub aspectum cadunt, nunquam tamen permittere amabilissimam Numinis providentiam, ut passim Impii Justis

RJ
ms.

Justis prevaleant, ne isti tantâ illorum felicitate in transversum acti-
viam Justitiæ delectant, miseris obli-
tam: ut non extendant Justitiam ad iniqui-
tatem manus suæ. Quando autem
unquam felicior esset Impiorum fors,
quàm si ipsi absque ullo labore, abs-
que conatu, absque ullis precibus, im-
mò Dei longanimi patientiâ sedè ab-
utendo, illismet, & majoribus etiã,
gratiis passim donarentur, quibus
subinde Justitiam & Amici donantur? Næ
ista foret tentatio quâvis aliã vehe-
mentior! Secundus ille rerum cursus,
quem subinde in caducis hæc & in-
fimis bonis Impii experiuntur, etsi il-
la non tam vera aliqua prosperitas,
quàm prosperitatis umbra sit, tantum
nihilominus negotii sanctissimo Regi
Propheta facessivit, tam eum con-
cussit vehementer, ut vix ultra in pe-
des erectus consisteret. *Mei autem
pene moti sunt pedes, pene effusi sunt
gressus mei, pacem Peccatorum videns.*
Quid igitur fieret, si Impii verã sin-
cerãque illã felicitate, quã major
hoc in exilio esse nulla potest, animæ
sue salutem finalis perseverantiã bene-
ficio in tuto locandi, eãdem prorsus,
quã Justitiam & sancti ratione potirentur?
eãque potirentur, non postquã vero do-
lore & lacrymis peccata sua essent de-
testati, non postquam eadem plenã sa-
tisfactione compensassent, sed post-
quam in iis per omnem vitam perse-
verassent, postquam, ut sic dicam,
Christi ipsius sanguine, tam copiosè
nostrã causã, ad nos irrigandos, robo-
randos, fructum quotidie majorem

majorẽque afferendum, profu-
per summum nefas essent abusi? *De-
nascet Domine bonis & rectis curis;*
pergit ibidem precari sanctissimam
Propheta: Domine, si beneficia
tuæ thesauros dissipare deliberatum
habet, si favoribus singularibus ali-
quos prævenire, donis ornare, quo-
lo ne in alios ista, quàm Bonos con-
tras: hi enim, cùm animo fiat recto
ad hæc beneficia cognoscenda, & gra-
tias pro collatis agendas, arborum is-
tarum sunt, quæ plantatæ secus decur-
sus aquarum tuarum, nunquam non
suavissimis fructibus abundant. Sed
herbis istis ac plantis venenatis, quæ
pretiosissimo gratiarum tuarum rore,
non ad aliud, quàm ad pestem, quæ
sinu fovent, augendam utuntur, quæ
facies? Evelle illas, radicibus exci-
pa, procul abjice; nec enim aliud
merentur. Equidem passim divine
literæ istud inculcant, quàm diversã
forte Justorum futura sit Impiorum
fors, quàm longè aliter illi à Deo tra-
ctandi. *Non sic Impii, non sic.* Illud
geminum, *Non sic* aperte demon-
strat, magnum omnino fore, commu-
nẽque inter Justorum & Impiorum
fortunam discrimen. At si Impii
feliciter plerumque cederent studiis
tendi sanctissimæ fidei Sacramentis ad
multiplicanda peccata, & tamen salu-
tem, eã, quã Boni illam obtinent, felici-
tate consequerentur, licet istis My-
steria illa serviant ad noxas abole-
das; quod tandem ingens illud discrimen
foret, quo horum conditio à
conditio illorum discerneretur?
Nos

P. SEGNE
Homo Christianus

Non bene tantum, sed certâ quadam ratione meliùs Impii, quàm Iusti habentur.

XXI. Quid multis? Sola illa temeritas, quâ Impii sese exponunt periculo gratiam divinam nunquam recuperandi, meretur, ut illam deinceps Deus summo jure deneget. Si enim, qui plus æquo nonnunquam sibi fident Iusti, à Deo destituuntur, & simuntur cadere, quis prudens sibi persuadeat, eam Peccatori temerario propensissimè à Deo conferendam gratiam, quâ sine optatissimo vitam hinc claudat, quæ bonis de se ineptè profusantibus non semel subtrahitur? Deus agere potest de suâ gratiâ, quicquid placuerit; novimus; potestque quâ vult mensurâ & cui vult, eam conferre. Parte interim alterâ, cum non temerè & absurdè, sed sapientissimo consilio illam dispenset, rectè utique arguimus, quòd eandem, saltem sæpius, quantâ opus foret, non sit daturus iis, qui eam, etiam sperando, injuriâ affecterunt; quique cum immani scelerum mole, vitæque impurissimâ; se non minùs certo, quam quisquam alius, quacunque virtute & sanctitate, salutem se consecuros præfidenter existimârunt; perinde ac si Cælum totum acerbiliter doliturum esset, si eos contingeret exules speratis sedibus excidere. Nascitur hæc præfidentia ex superba opinione, quam de se miseri conceperunt; æquum proinde est, ut eos Deus humillet, ræque ipsa demonstret, nihil se ex eorum perditione dispendii capere.

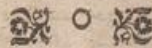
XXII. Finiamus igitur, AA. Dilectissimi, sapienti illo Spiritûs S. monito: *Fili peccasti? non adjicias iterum: sed & de pristinis deprecare, ut tibi dimittantur.* Perpende, ô Peccator, malum, quod admisisti: *Peccasti.* Nec peccasti tantum, seu admisisti malum malorum maximum, quod admittere filius posset, tergum obvertendo Patri tuo, tuo Creatori, Conservatori, Redemptori & Deo tuo; sed peccasti gravius, quàm alius quicumque, fidei sanctissimæ lumine non illustratus, quo ipso, cum tuas ille tenebras disjecisset, non puduit, uti ad eundem gravius offendendum. Non nescis tu, fide magistrâ doctus, sanctissimum Pœnitentiæ Sacramentum, divini Sanguinis pretio paratum tibi ut remedium ad delenda peccata, ad te à lapsu erigendum: tu autem sic illo usus es, ut majori audaciâ ac temeritate prolabereris, confisus, quòd, quo liberet, momento, erigere te, & surgere posses. *Fili peccasti.* Deum immortalem, quàm grave est, hoc quod admisisti delictum! sit igitur hic tanta dementia finis: *non adjicias iterum:* denuntio enim tibi, quòd spe tuâ, si spes dici potest, facillimè frustrari possis. Quò audaciùs aliis aliisque te peccatis oneras, tantò amplius pravas propensiones auges (nec purgare te Deo poteris, quasi istud nunquam ex me audiisses) & hoc parùm animæ tuæ nocere existimas? Quod initio non erat, nisi vapor tenuis, è terra se elevans, quò paulatim non evadit? primò densatur in nebulam; postea in nubem coalescit.

lefcit, mox indurefcit in lapidem, qui mutatus in fulmen magno furore ac impetu rediens tellurem ferit, ex qua prodierat. Hoc ipfum peccato tuo accider. Iftud enim principio à te contemptum, tanquam aliqua levitas, affuetudine degenerat in tenebras & contumaciam, evaditque tandem factum illud pro te fulmen, quod nihil minus optantem feriat, profternat, & mortem tibi afferat fempiternam. Ne, igitur, *ne adjicias iterum*: quia præter propenfiones & habitus pravos, qui vires ad refurgendum vehementer minuunt, crefcet præterea, fi peccare perrexeris, Dæmonis vis ac potestas, quam ille in te jam obtinuit, ut denique in Dominium plenum mutetur. Sed neque hæc malorum fumma eft; memineris in fuper, peccatum tuum displicere Deo optimo, fic, ut nihil illi displicere magis poffit, cum folam oderit iniquitatem, & ejus caufâ fummo etiam odio iniquum profequatur. *Similiter odio funt Deo Impium & Impietas ejus*, Quid fieres proinde, fi Deus odii hujus vim fructusque experiri te veller, Gratia fua, parte unâ tam neceffaria

ad falutem tuam, parte verò alia tam non debita, ut eâ te reddidit indigniffimum, gratuita ac abundantiffima munera denegando? Si fapis proinde, cave, cave quæfo, denos pecces: *ne adjicias iterum*: & *de præfinitis deprecare*, ut tibi dimittantur. Time potius ob illa etiam peccata, quæ jam aliis Sacerdoti dicens enarrâfti: illacrymare dextero tuæ dementiæ, rursusque te de præfinitis intimo cum triftitia fenfu accufa. Nec enim certus es, dolentem olim dolore, qui folus ad Sacramentum fuis numeris abfolvendum fufficit: & fieri profectò potuit, Patientiam tuam fe pulchro fimilem effe, albo deforis & arguti epitaphii infcriptione fuperbo, cum intrus non nifi vermes & putredinem claudat. Hæbes enim verò, cur merito de re tuarum ftatu dubites: *de præfinitis deprecare*: Divinam fupplex optem implora, abjice te, iratum mîngis, precibus cum fatiga, ut tibi dimittantur. Quod fiet, fi Cor ille contritum tibi dederit, quod nullam unquam ab eo patitur repulfam.

Sap. 14, 9.

DI.